

çocukları ise batı dillerinden yapılan çevirileri okuyorlardı. Gerçekte ise Rusya'da çocuklara özgü kitap yayımı gereksinimi Batı Avrupa ülkelerine göre oldukça geç duyulmuş bulunuyordu.

Devrimden önceki dönemde çocuklar için yayımlanan önemli eserler arasında Ivan Krylov' un fabl'leri, A.N. Afanasyev'in derlediği Rus halk masalları *skazki* ve Pyotr Yrshov'un 1942'de İngilizceye "Küçük Kambur At" (The Little Hunchback Horse) adıyla çevrilen *Konyok gorbunok*'u (1834) bulunmaktadır. Çoğu halk yazınından yapılan derlemelerle oluşan bu kitaplara belki Tolstoy'un dördüncü sınıf öğrencileri için yazdığı ahlaki hikâyeler ile Vasily Zhukovski'nin çocuklara armağan ettiği şiirler de eklenebilir.

Devrimden sonra

Devrimden sonra Sovyetler Birliği'nde çocuk yayınlarıyla yakından ilgilenmeye başlanılmıştır. Bu yeni dönemde çocuklar için hazırlanan kitaplarda çok belirgin bir propaganda havası sezilemez ise de genellikle "toplumsal gerçekçilik" ideallerinin benimsetilmesine, "yeni Sovyet insanı"nın aşırı derecede putlaştırılmasına ve makinenin başka araçlara kıyasla değerinin yüceltilmesine çalışıldığı ilgiyi çeker. Çocuğu minyatür bir yetişkin biçiminde düşünmemekle birlikte onu küçük bir Sovyet yurttaşı ve gelecekteki komünist toplumun mimarı olarak görmek eğilimi de bu dönemin özelliklerinden biri sayılır. Belirtilmesi gereken bir başka nokta, çocuklar için yazılan hikâyelerde ve biyografik eserlerde Sovyet tarihinin çok önemli olaylarına ayrıca ağırlık verilmesidir.

Rus çocuk yazınının gelişmesinde Maksim Gorki'nin büyük etkisi olmuştur. O, yeni bir kültürün yaratıcısı olarak düşünülen Sovyet çocuklarının özgür ve etkin birer sanatçı ruhu taşıyabilmeleri için yaratıcı hayale önem verilmesi gereği üzerinde durmuştur. Gerçekte Gorki'nin denemelerinde Marxçı öğretisi ile batıya özgü insanı düşüncelerin kaynaştığı göze çarpar. Bununla birlikte, 1920'lerden bu yana yayımlanan çocuk kitaplarında öğreticilik ve eğlendiricilik niteliklerinin birbiriyle uzlaştırılmaz nitelikler olarak düşünüldüğü kolayca gözlenebilir.

Görüş ayrılığı

Çocuk yazınıyla ilgili başka bir görüş ayrılığının varlığı resmen 1920 ve 1930'larda perimallerine karşı açılan savaş sırasında en belirgin biçimde duyulmuştur. Bu savaşın amacı, gerçeğe aykırı hikâyeler ve hayal ürünü eserler yerine gerçeği ve doğayı yansıtan hikâyelere önem verilmesini sağlamaktır. Tanınmış yazarlardan Korney Chukovsky, Gorki'nin yaptığı gibi, bu görüşün karşısında yer almıştı. Çocuk yazınına ilişkin bu görüş ayrılığı Sovyet Rusya'da bugün de söz konusudur.

Sovyetler Birliği'nde çocukların hayal alemini zenginleştirici kitaplar, çok zengin halk yazını kaynaklarının var olmasına rağmen, sayıca pek azdır. Hayal gücüne önem veren çağdaş yazarlar arasında, kahramanları perilerden oluşan ve 1967'de İngilizceye *The Month Brothers* (Ay Kardeşler) diye çevrilen *Krugly god* adlı piyesi ve *Yedi Harika* adlı kitabıyla tanınan Samüel Mars-hak'ı anmak gerekir.

Modern çocuk yayınları

Arkada kalan yarım yüzyıl içinde Sovyet yazını genel olarak dünya yazınına birçok ilginç ve değerli eserler armağan ettiği halde evrensel ölçütlere uygun bir çocuk klasiği henüz ortaya koyamamıştır. Bununla birlikte, modern Rus çocuk yayınlarının içerik ve biçim bakımından canlı, sevimli ve ilgi çekici bir duruma geldiğini de söylemek gerekir. Yury Kazakov'un 1968'de *Arctrus, the Hunting Hound and Other Stories* (Arktrus, Av Köpeği ve Öteki Hikâyeler) adıyla İngilizceye çevrilen, doğaya ve hayvanlara ilişkin hikâyelerden oluşan kitabı, türünde çok başarılı bir eserdir. Çocuklar için yazdıkları eserlerle ün kazanan başka çağdaş Rus yazarları arasında Sergey Mik-halkov'u, Ley Kassil'i ve N. Nosoy'u sayabiliriz. Sovyetler Birliği'nde çocuklar şiir okumayı ve